

БРОВАРКІВСЬКА ГІМНАЗІЯ ГРАДИЗЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

НАКАЗ

19.12.2025

с.Броварки

№ 205-о

Про підсумки моніторингу навичок
читання в учнів початкових класів
за I семестр 2025- 2025 навчального року

З метою вивчення рівня сформованості навичок читання в учнів 1–4 класів, аналізу якості освітнього процесу, своєчасного виявлення труднощів у навчанні та надання педагогічної підтримки учням у грудні місяці адміністрацією проводилась перевірка сформованості технічної сторони читання здобувачів освіти 1–4 класів.

Відповідно до чинних типових освітніх програм для початкової школи, змістова лінія «Читаємо» мовно-літературної освітньої галузі передбачає формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, дитячі книжки, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст як засіб збагачення особистого емоційно-чуттєвого, соціального досвіду, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах, застосовувати її в навчально-пізнавальних, комунікативних ситуаціях, практичному досвіді.

Читацька компетентність як предметна – це інтегрований результат навчальних досягнень учнів, пов'язаних із читацькою діяльністю.

Поняття «читацька компетентність» поєднує такі характеристики читацької діяльності особистості: *технічну* (сформованість навички читання); *когнітивну* (пізнавальна діяльність учнів, сприймання та інтерпретація текстів); *комунікативну* (діалогічна взаємодія: автор – текст, автор – читач, читач – текст); *ціннісну* (оцінні судження, ставлення до прочитаного).

Технічна сторона читання включає компоненти, оволодіння якими для молодшого школяра є важливими у процесі формування повноцінної навички читання. Це: спосіб читання, правильність, темп читання, і виразність. Кожний з них окремо, як і їх сукупність, підпорядковуються смисловій стороні читання. Якою є динаміка і сутнісні характеристики розвитку компонентів техніки читання учнів 2- 4 класів?

Перевірка технічної сторони читання вчителями початкової школи здійснювалася за такими критеріями :

1. Спосіб читання (В.р. цілими словами; Д.р. складами і цілими словами;
С.р. складами; П.р. буквами і складами).

2. Правильність читання (учень не допускає: замін; пропусків; перестановок; спотворення слів; повторів (букв. складів. слів у тексті); дотримується норм орфоєпії та наголошування).

3. Темп читання (відповідно класу та семестру).

4. Розуміння змісту прочитаного (розуміє; розуміє частково; не розуміє прочитане).

5. Виразність (логічний наголос; паузи; інтонація).

Моніторинг учнів 2 – 4 класів на основі перевірки сформованості навички читання показав слідуєчі результати.

Клас	Кількість учнів у класі	Кількість опитаних	Швидкість (слів/хв)	Розуміння тексту (так/частково/ні)	Виразність (висока/середня/низька)
2	7	5	43-23	5 учнів	низька-4 учн середня-1 учень
3	10	9	84-30	6 -повністю розуміють 3 - частково розуміють	висока - 3 учнів середня - 5 учнів низька - 1 учень
4	10	10	80-24	6 учнів повністю розуміють прочитане 3 учнів - частково розуміють прочитане	висока виразність - 2 учнів середня -3 учнів низька - 4 учнів

Учні 1 класу демонструють сформовані початкові навички читання, читають переважно по складах і цілими словами. Мають упевненість під час читання. Наявна незначна виразність слів, тексту. Техніка читання учнів 2 класу недостатньо сформована, читання маловиразне. Розуміння прочитаного часткове, потребує додаткових запитань. Рекомендації щодо читання: практикувати щоденні читання коротких текстів поступово збільшуючи тривалість. Використовувати читання вголос з опорою на зразок дорослого. Звертати увагу на інтонацію, паузи, логічний наголос.

Темп читання 3-4 класів значною мірою є проявом такої стійкої характеристики особистості, як індивідуальний темп психічної діяльності, який, в свою чергу, тісно пов'язаний з розвитком різних властивостей уваги дитини. Практика показує, що динаміка нарощування темпу читання учнів у межах однієї вікової групи є досить неоднорідною. Тому вчителі враховували при перевірці ці особливості дитини.

Низький темп читання має негативні впливи на процес розуміння прочитаного. Під час темпу читання, нижчому, ніж 50 слів/хв., дитина здатна лише фрагментарно засвоїти фактичний зміст твору. Отже, кожний учень має

читати у комфортному, посильному для нього темпі читання, який дає змогу повноцінно усвідомити зміст прочитаного.

У молодшому шкільному віці рівень смислового читання передбачає розуміння школярами: а) значень переважної більшості слів, ужитих у тексті як у прямому, так і переносному значеннях; б) змісту кожного речення тексту, смислових зв'язків між ними, окремими частинами тексту (абзацами, епізодами); в) фактичного змісту прочитаного (вся сюжетна лінія, події, факти, зв'язки, дійові особи, діалоги, узагальнення, значення слів, понять, термінів тощо); г) основного смислу прочитаного (усвідомлення суті описаних фактів, подій, вчинків персонажів; основної думки твору.

Усвідомлення учнями мети виразного читання безпосередньо залежало від розуміння ними змісту і основного смислу твору.

Процес оволодіння виразним читанням у початкових класах не завершується. За результатами перевірки можна зробити висновок про те, що вчителі початкової школи приділяють значну увагу вдосконаленню читацької навички на основі комплексного підходу, працюючи над реалізацією основної мети уроків читання - формуванням у здобувачів освіти першооснов самостійної читацької діяльності, розвитком і вихованням особистості засобами художнього слова.

З метою розвитку швидкочитання учнів, вчителі збагачують словниковий запас дітей новими словами, працюють з багатозначними словами, з опрацюванням рядків тематичних слів, з пошуком способів утворення слів, збагаченням мовлення образними висловами, прислів'ями, епітетами, порівняннями, сталими виразами. Увесь комплекс комунікативних завдань було реалізовано через роботу над змістовими лініями курсу: коло читання; формування і розвиток навички читання; літературознавча пропедевтика; усвідомлення жанрової специфіки творів; смисловий і структурний аналіз творів; засоби художньої виразності, емоційно-оцінне ставлення до змісту прочитаного (прослуханого) твору; розвиток творчої діяльності на основі прочитаного. Вчителі застосовували на уроках читання такі вправи: Читання тексту з нарощенням темпу. Зорові диктанти. Робота над скоромовкою. Передбачення слів на основі букв. Швидке орієнтування в тексті (за допомогою питань). Слухові диктанти. Багаторазове читання тексту. При індивідуальній роботі з учнями: Вправа «Швидкісне читання». Читання невеликого уривку тексту за певний час. Вправа «Розвиток уяви». Вправа «Поступове збільшення часу на читання», тощо.

Для того, щоб сучасний учень не вважав читання заняттям непрестижним, нудним і зайвим, віддаючи перевагу екранним засобам здобуття інформації, вчителям необхідно залучати учнів до читання, бо виховання читача є однією із головних завдань вивчення літератури в школі. Сформувавши читацьку компетенцію вчитель зможе тільки у процесі комплексного вирішення таких завдань: зацікавити учнів читанням; розвивати цей інтерес до створення постійної потреби у читанні; навчити дітей обирати літературу, враховуючи вікові та особистісні інтереси; створити належні психолого-педагогічні умови школярам для сприйняття розуміння та оцінки прочитаного; забезпечити певні знання учнів з теорії та історії літератури, літературної критики; формувати в

них навички аналізу художнього твору; організувати дослідницьку роботу школярів; розвивати їхнє усне та писемне мовлення; працювати над постійним удосконаленням естетичного смаку учнів.

Виходячи з вищезазначеного,

НАКАЗУЮ:

1. Вважати задовільною роботу вчителів початкової ланки по формуванню технічної сторони читання.

2. Відмітити плідну роботу вчителів Малюх Ю.М. та Кір"ян Л.І. по розвитку правильного, виразного, усвідомленого читання учнів своїх класів.

3. Учителям 2–4 класів:

3.1. Продовжити роботу над виразним читанням з дотриманням логічних пауз, логічного наголосу та правильної інтонації.

Постійно

3.2. Враховувати індивідуальний темп психічної діяльності, сформованість різних властивостей уваги, а також особливості розвитку зорових і просторових здібностей учнів при навчанні швидкочитання.

Постійно

3.3. Формувати позитивну мотивацію у школярів до створення постійної потреби у читанні, сприяти усвідомленню його необхідності для покращення власного усного мовлення.

Постійно

4. Учителям початкових класів застосовувати індивідуальні форми роботи з учнями, які потребують особливої уваги.

5. Контроль за виконання наказу покласти на заступника директора з навчально-виховної роботи Аллу ОВЧАРЕНКО

Директор

З наказом ознайомлено:

Олександр ПУГАЧ

Валентина РОГОВА

Юлія МАЛЮХ

Ольга САВЕНКОВА

Людмила КІР"ЯН

Алла ОВЧАРЕНКО